

ULRICEHAMNS
KOMMUN

Behandling med tippbräda

Fastställd av: Medicinsk ansvarig Rehabilitering (MAR)

Datum: 2022-06-01

Dokumentet framtaget av: Ulrika Börjesson, Christina Roslin

För revidering ansvarar: MAR

Dokumentet gäller till och med: Tillsvidare

Behandling med tippbräda

Bakgrund

Ståträning är en behandling som funnits länge och används ofta inom både habilitering och rehabilitering. Behandlingen är bra för att bryta långvarigt stillasittande. Att variera sin kroppsställning är viktigt och ur användarens synpunkt är det också positivt att uppleva sin omvärld i stående ställning. Personer som inte kan gå eller stå och har svårt att röra sig av olika anledningar kan ståträna med hjälp av ett ståhjälpmedel, till exempel tippbräda. De som använder ståhjälpmedel upplever att välbefinnandet och livskvaliteten ökar samt att ståendet möjliggör till ökad självständighet.

Syfte

Syfte med att stå är att:

- skelettet belastas
- förbygga kontrakturer/felställningar
- hantera muskelobalans/spasticitet
- öka lungvolymen. Det blir lättare att djupandas när man står, diafragma sjunker ner.
- blåsa och tarm fungerar bättre

Ansvar

Fysioterapeut har ansvar för att behandlingen är säker och har avsedd effekt för patient, samt följer förskrivningsprocessen vid förskrivning av tippbräda. Behandlingsinsats som utförs av omvårdnadspersonal kräver delegering från fysioterapeut. Instruktioner inför delegering ges muntligt, skriftligt och via praktiskt test. När och hur ofta ståträning utförs är individuellt för varje patient.

Indikation

Funktionsnedsättning eller sjukdomstillstånd som innebär långvarigt sängläge eller nedsatt förmåga till rörelser och aktivitet i upprest läge.

Observandum

Okontrollerat blodtryck som leder till kraftigt blodtrycksfall.

Hur

Följ individuell ordination från fysioterapeut för varje patient.

Patient får aldrig lämnas utan uppsikt under ståendet. Man ska vara två personal som utför tippbehandlingen varav minst en av personalen har tippdelegering

Viktigt att noga följa patientens reaktioner under behandlingens inledningsfas. Observera ansiktsfärg, kroppsreaktioner och sinnesstämning (oro/lugn).

Kontakt tas med fysioterapeut om patienten uppvisar avvikande reaktion.

Checklista

- Bromsa alla hjul och riktningssäkra de främre hjulen så att de står i linje med ramsidan och inte kommer i kontakt med fotplattan i upptippat läge.
- Sätt i elkontakten.
- Flytta patienten över till brits. Lägg en kudde under huvudet. Höj britsen till max höjd innan tippning. Kontrollera att fötterna har kontakt med fotplattan. Patienten ska ha skor för stabilt stående.
- Fixera patienten med smal gördel över bröst, höft/bäcken och bred gördel över knäleden. Spänn åt gördlarna.
- Använd bord om det framgår av individuell instruktion.
- Tippa britsen långsamt upp till 15°, pausa, fortsätt gradvis till 45°pausa, därefter vidare stegvis upp till 60°. Ståträna angiven tid.
- Nedsänkningen av britsen görs långsamt och gradvis.

Vid frågor eller förändring kontakta alltid ansvarig fysioterapeut.

Kunskapskontroll

1. Praktisk genomgång av tippbräda enligt checklista.
2. Omvårdnadspersonal får träna på att tippa en kollega under ledning av ordinerande fysioterapeut.
3. Omvårdnadspersonal själv får prova att ståträna på tippbräda för att uppleva känslan av att tippas.
4. Omvårdnadspersonal får utföra tippbehandlingen med patient under ledning av ordinerande fysioterapeut vid minst två tillfällen.
5. Därefter bedömer ordinerande fysioterapeut om omvårdnadspersonalens kompetens är tillräcklig för att utföra behandlingsinsatsen tryggt och säkert och få delegering för uppgiften.
6. Genomgång nödsänkning av tippbräda.